

Konkupiscencja, termin rzadko używany poza środowiskami teologicznymi, jest pojęciem kluczowym w tradycji chrześcijańskiej. Wywodzące się z łacińskiego słowa *concupiscentia*, oznaczającego „nieuporządkowane pragnienie”, może wydawać się abstrakcyjne lub odległe. Jednak jego znaczenie i aktualność są głęboko zakorzenione w naszej codziennej rzeczywistości. Niniejszy artykuł ma na celu wyjaśnienie, czym jest konkupiscencja, jak wpływa na nasze życie duchowe i jak możemy przekształcić tę rzeczywistość w szansę na rozwój w świętości.

1. Czym jest konkupiscencja?

Konkupiscencja odnosi się do nieuporządkowania ludzkich pragnień jako konsekwencji grzechu pierworodnego. Według nauczania Kościoła, choć grzech pierworodny zostaje zmazany przez chrzest, rany pozostawione w naszej naturze nadal w nas pozostają. Jedną z tych ran jest konkupiscencja: skłonność do grzechu, którą wszyscy odczuwamy.

Święty Paweł opisuje tę wewnętrzną walkę w swoim Liście do Rzymian: „*Nie czynię bowiem dobra, którego chcę, ale czynię to zło, którego nie chcę*” (Rz 7,19). Ten wewnętrzny konflikt jest jednym z najbardziej oczywistych przejawów konkupiscencji, która, choć sama w sobie nie jest grzechem, skłania nas do grzeszenia.

2. Wizja św. Tomasza z Akwinu na temat konkupiscencji

Święty Tomasz z Akwinu, jeden z największych teologów w historii Kościoła, szczegółowo omawia pojęcie konkupiscencji w swoim dziele *Summa Theologiae*. Dla Tomasza konkupiscencja jest konsekwencją upadku człowieka. Według niego, przed grzechem pierworodnym ludzkie namiętności i pragnienia były doskonale podporządkowane rozumowi i poddane Bogu. Jednak po upadku ta harmonia została zerwana.

Tomasz wyróżnia dwa rodzaje konkupiscencji: *konkupiscencję oczu* (nieuporządkowane pragnienie dóbr materialnych) i *konkupiscencję ciała* (nieuporządkowane pragnienie przyjemności cielesnych). Oba rodzaje są częścią duchowej walki chrześcijanina. Jednak według Tomasza stanowią one również okazję do praktykowania cnót. W jego ujęciu łaska Boża nie tylko pomaga nam opierać się konkupiscencji, ale także przemienia nasze nieuporządkowane pragnienia w autentyczną miłość do Boga i bliźniego.

3. Konkupiscencja a wolność: Czy można ją pokonać?

Częstym błędnym przekonaniem jest myślenie, że konkupiscencja nieuchronnie skazuje nas na grzech. Jednak nauka katolicka uczy, że dzięki łasce Bożej możemy opierać się tym nieuporządkowanym skłonnościom.

Wolność, rozumiana jako zdolność wybierania dobra, nie zostaje utracona z powodu konkupiscencji. Przeciwnie, ta wewnętrzna walka jest zaproszeniem do korzystania z naszej wolności w sposób cnotliwy. Za każdym razem, gdy wybieramy dobro w obliczu pokusy, wzmacniamy swoją wolę i wzrastamy w świętości.

4. Konkupiscencja w codziennym życiu

Konkupiscencja przejawia się w wielu aspektach naszego codziennego życia. Oto kilka przykładów:

- **Nieuporządkowane poszukiwanie przyjemności:** Od nadmiernego jedzenia czy picia po uzależnienie od technologii – te zachowania odzwierciedlają próbę wypełnienia duchowej pustki dobrami materialnymi.
- **Materializm:** Pragnienie posiadania coraz więcej – czy to pieniędzy, dóbr materialnych, czy prestiżu – jest często przejawem *konkupiscencji oczu*.
- **Trudności w zachowaniu czystości:** W hiperseksualizowanym świecie *konkupiscencja ciała* znajduje podatny grunt, co wymaga stałego wysiłku w życiu w czystości.

Te przykłady pokazują, że konkupiscencja nie jest problemem wyłącznie świętych czy teologów, lecz dotyczy nas wszystkich.

5. Praktyczne sposoby przezwyciężania konkupiscencji

Kościół oferuje wiele narzędzi do radzenia sobie z tą nieuporządkowaną skłonnością i jej przemiany. Oto kilka konkretnych kroków:

1. **Życie sakramentalne:** Spowiedź i Eucharystia to potężne środki do przyjmowania łaski Bożej. Spowiedź pomaga nam zidentyfikować obszary, w których najczęściej upadamy, a Eucharystia wzmacnia nas w walce z pokusami.
 2. **Modlitwa:** Święty Tomasz podkreśla, że bez łaski Bożej nie możemy pokonać konkupiscencji. Codzienna modlitwa, zwłaszcza różaniec, jest potężną tarczą przeciwko pokusom.
 3. **Post i umartwienie:** Te praktyki, często pomijane we współczesnym świecie, są niezbędne do porządkowania naszych pragnień i wzmacniania woli.
 4. **Ćwiczenie cnót:** Każda cnota odgrywa rolę w walce z konkupiscencją. Szczególnie ważne są czystość, umiarkowanie, hojność i pokora.
 5. **Wsparcie duchowe:** Kierownictwo duchowe i wspólnota z innymi chrześcijanami mogą być wielką pomocą w tej walce.
-

6. Aktualność w dzisiejszym kontekście

Współcześnie konkupiscencja przybiera nowe formy. Media społecznościowe, reklama i konsumpcyjna kultura promują model życia oparty na natychmiastowym zaspokajaniu pragnień. W obliczu tej rzeczywistości chrześcijańskie przesłanie jawi się jako wyzwalające antidotum.

W świecie, który obiecuje szczęście poprzez gromadzenie dóbr czy przyjemności, walka z konkupiscencją przypomina nam, że prawdziwa wolność i pełnia życia znajdują się w życiu zgodnym z wolą Bożą. Każdy akt cnoty świadczy o tym, że jesteśmy stworzeni do czegoś znacznie większego niż przemijające przyjemności tego świata.

7. Szansa na świętość

Konkupiscencja nie jest wyrokiem, lecz okazją do wzrastania w świętości. Jak powiedział św. Augustyn: „*Bóg nie pozwoliłby na zło, gdyby nie był wystarczająco potężny, by wyprowadzić z niego większe dobro.*” Walka z naszymi nieuporządkowanymi pragnieniami pozwala nam ćwiczyć wolę, bardziej polegać na Bożej łasce i kierować się ku prawdziwej miłości.

Zakończenie: Od walki do miłości

Konkupiscencja przypomina nam o naszej kruchości, ale wskazuje także na źródło naszej siły: Boga. Zrozumienie jej w świetle nauki św. Tomasza i zastosowanie jej w codziennym życiu pomaga nam przekształcić wewnętrzną walkę w okazję do miłości i wolności.

Kluczem jest nie bać się tej walki, lecz przyjąć ją jako drogę do świętości. Dzięki łasce Bożej, osobistemu wysiłkowi i środkom oferowanym przez Kościół możemy przezwyciężyć te nieuporządkowane skłonności i w pełni żyć życiem, które Bóg nam podarował.